

Puhe Elimäen seurakuntavierailulla 2.12.2009

Seurakunta yhteishengen rakentajana

Noin 2600 vuotta sitten tuhansia Juudan kansan johtohenkilöitä ja ammattimiehiä vietiin pakkosiirtolaisuuteen Babyloniaan. Tuolloin Jerusalemissa vaikutti profeetta Jeremia. Hän kantoi huolta pakkosiirtolaisuuteen siirretyistä kansansa jäsenistä. Avuksi ja tueksi hän lähetti heille kirjeen. Se on vanhin Raamatussa säilynyt hengellinen kirje. Sen keskeisenä ajatuksena oli, että oman uskonnon harjoitus on mahdollista vieraassakin maassa. Omaa paikallisyhteisöä ja sen identiteettiä on vaalittava määrätietoisesti suuren yhteisön keskellä. Samalla Jeremia korosti kirjeessä, että on rukoiltava vieraankin maan hallituksen puolesta. On toimittava sen maan menestykseksi, johon on jouduttu: "Toimikaa sen kaupungin parhaaksi, johon minä olen teidät siirtänyt. Rukoilkaa sen puolesta Herraa, sillä sen menestys on teidänkin menestyksenne." (Jer. 29:7)

Täällä Elimäellä eletään muutoksen keskellä. Teitä elimäkeläisiä ei ole viety täältä minnekään, mutta asemanne ja tilanteenne on muuttunut. Elimäen kunnasta on tullut osa Kouvolan kaupunkia, seurakunnasta osa seurakuntayhtymää. Jeremian kirjeestä avautuu tähän tilanteeseen tärkeä näkökohta. Kyse on yhteisöstä ja sen hyvinvoinnista sekä sitä kautta yhteisön jäsenten hyvästä elämästä.

Suomessa seurakuntien ja kuntien historia on nivoutunut vankasti toisiinsa. Nykyisten kuntien ja seurakuntien rajojen määräytyminen juontaa juurensa 1700-luvun lopulle. Tuolloin maassamme oli 429 seurakuntaa. Siitä alkoi välillä nopeampana ja välillä hitaampana tapahtunut uusien kuntien ja seurakuntien perustaminen. Enimmillään seurakuntia oli hiukan yli 600. Nyt niitä on 466 eli suunnilleen saman verran kuin 1700-luvun lopulla. Kaari suurista seurakunnista pienten seurakuntien kautta takaisin suuriin seurakuntiin on umpeutunut. Sama koskee myös kuntia, joissa tosin kehitys kohti suurempia yksiköitä on alkanut seurakuntia aiemmin. Erityisesti tällä vuosikymmenellä yhteiskunnan rakenteiden muutos on ollut rajua. Sen te olette täällä Elimäelläkin kokeneet.

Kehitys on särkenyt tai ainakin muuttanut perinteisiä paikallisyhteisöjä. Se on luonut turvattomuutta ja epävarmuutta. Totuttu elämänmeno järkkyy, kun rakenteet muuttuvat. Tilanne on tietysti mielessä samanlainen kuin pakkosiirtolaisuuteen siirretyillä Juudan asukkailla. Tällaisessa tilanteessa tarvitaan erityisesti oman lähiyhteisön ja identiteetin vaalimista, siis sitä mitä Jeremia piti tärkeänä. Ihminen tarvitsee yhteisön, johon kuulua. Etenkin Elimäen kaltaisissa seurakunnissa kotipaikkatietoisuus ja paikallisidentiteetti ovat vahvasti sidoksissa omaan kirkkoon ja säännölliseen jumalanpalveluselämään, hautausmaahan, tuttuihin työntekijöihin ja seurakunnan toimintatapaan. Tällainen paikallinen identiteetti syntyy hyvin usein myös ilman tiivistä osallistumista seurakunnan toimintaan.

Paikallisyhteisöjen tukeminen ja vaaliminen on hyvinvoinnin kannalta ratkaisevan tärkeää. Siitä ovat vastuussa suurten yksiköiden päättäjät ja vastuunkantajat yhtä hyvin kuin paikallisyhteisöjen jäsenet ja asukkaat. Seurakunta voi olla tässä parhaimmillaan yhteishengen rakentaja. Kyse on yhteisestä vastuusta.

Dosentti Antti Hautamäki on todennut, että hyvinvointiyhteiskunnan keskeiset ongelmat eivät ole julkisten palvelujen tuotanto- tai rahoitusongelmia. Näitä paljon tärkeämpää on yhteiskunnassa vallitseva luottamus, ihmisten välinen vuorovaikutus ja merkitysten luominen, siis sosiaalinen pääoma. Tavallinen

seurakunnan toiminta kaikessa arkisuudessaan on yhteisölle merkittävämpää kuin tulemme ajatelleeksikaan. Monesti sen arvon huomaa vasta kun sitä ei enää jossain ole. Seurakunnalla on luonteva paikka toimia Jeremian hengessä oman paikkakunnan parhaaksi.

Kun Jeremian pakkosiirtolaisuudessa eläville maanmiehilleen lähettämän kirjeen viestiä tarkastelee edellä sanomaani vasten, huomaa helposti sen viestin kuntien ja seurakuntien rakennemuutoksen keskellä eläville, myös täällä Elimäellä ja Kouvolassa.

Ensinnäkin vaalikaa omaa paikallisidentiteettiä ja -yhteisöä täällä Elimäellä. Omat paikalliset tavat, perinteet, rakennukset, muistomerkit, juhlat ja muut tällaiset tekijät ovat arvokkaita lähiyhteisön elämälle. Ne ovat osia hyvän elämän rakentamisessa ja osallisuuden vahvistamisessa.

Toiseksi: Toimikaa samalla suuremman yhteisön hyväksi Kouvolan kaupungissa. Kantakaa oma vastuunne sen tulevaisuudesta, sillä "sen menestys on teidänkin menestyksenne", kuten Jeremia viisaasti kirjoittaa. "Sankari ei ole se, joka menestyy omissa askareissaan, vaan se, joka auttaa yhteisöä menestymään." (Antti Hautamäki) Se merkitsee konkreettisia tekoja ja vaikuttamista kaupungin elämään. Samalla se tarkoittaa myös rukousta tämän paikkakunnan ja sen kaikkien asukkaiden puolesta. Siihen Jeremia erityisesti opastaa. Se on seurakunnan ja jokaisen kristityn etuoikeus.

"Rukous on ihmisen tapa olla ja elää Jumalan kasvojen edessä." (Katekismus) Se merkitsee elämän, kaikkien asioiden, niin yksityisten kuin yhteisten kiitos- ja huolenaiheiden sekä tulevaisuuden jättämistä Jumalan käsiin. Jeremian opetus on, että meidän tulee toimia ja tehdä parhaamme, mutta samalla saamme rukouksessa kantaa kaiken Jumalalle ja luottaa hänen huolenpitoonsa.

Jeremian sanoin: "Toimikaa sen kaupungin parhaaksi, johon minä olen teidät siirtänyt. Rukoilkaa sen puolesta Herraa, sillä sen menestys on teidänkin menestyksenne."

Seppo Häkkinen